

ת"פ (באר שבע) 58564-08-22 - מדינת ישראל-תביעות נגב נ' פלוני (עציר)-בעצמו

ת"פ (באר-שבע) 58564-08-22 - מדינת ישראל-תביעות נגב נ' פלוני -בעצמושלום באר-שבע
ת"פ (באר-שבע) 58564-08-22
מדינת ישראל-תביעות נגב
נגד
פלוני (עציר)-בעצמו
ע"י ב"כ עו"ד ורד אברהם
בית משפט השלום בבאר-שבע
[09.09.2024]
כבוד השופטת, סגנית הנשיא ענת חולתא
גזר דין
רקע:

1. הנאשם הורשע בהכרעת דין מיום 23.05.24, לאחר שמיעת ראיות, בעבירות איומים לפי סעיף 192 לחוק העונשין ותקיפת בת זוג לפי סעיף 382(ב) לחוק.
2. הנאשם הורשע בכך, שבתאריך 12.06.21, בשעה 05:00 או בסמוך לכך, בביתם בביר הדאג', צעק הנאשם על אשתו המתלוננת שתלך לאמא שלה, זרק את בגדיה ותקף אותה, בכך שסטר בפניה בחוזקה. בהמשך לכך, בעת שהיו בדרכם לבית אימה של המתלוננת, איים הנאשם על המתלוננת בפגיעה שלא כדין בגופה ובחיייה, בכך שאמר לה: "אם את תספרי לאחים שלך אני מרביץ לך, אני יהרוג אותך"
בהכרעת הדין נקבע, כי יש להרשיע את הנאשם על סמך התלונה, אותה אימצה המתלוננת בבית המשפט כתלונת אמת. נקבע, כי יש לדחות את עדות הנאשם כבלתי מהימנה. נקבע, כי אף שהמתלוננת סירבה לחזור על דוכן העדים על פרטי התלונה, אימצה אותה כתלונת אמת ועל סמך ההתרשמות הבלתי אמצעית ממנה יש לאמצה כתלונה מהימנה. כן נקבע, כי אמרת המתלוננת המוקלטת בעת הפניה לקבלת עזרה מהמשטרה, מלמדת על מצבה הנפשי בעת הפניה למשטרה, עת חששה לשלום בנותיה שנותרו בבית וביקשה את עזרת המשטרה בחילוץ.
טענות הצדדים
3. המאשימה הגישה טיעוניה בכתב (במ/2), גיליון רישום פלילי של הנאשם (ת/12), פרוטוקול גזר דין של הנאשם מת"פ 61348-07-17 (ת/13), ומת"פ 1924-02-15 (ת/14).

המאשימה עמדה על הערכים המוגנים בהם פגע הנאשם במעשיו, ובהם, שלמות גופה של המתלוננת, בטחונה האישי, האוטונומיה על גופה, כבודה, חירותה ושלמות נפשה ושלמות התא המשפחתי. נטען, כי במקרה זה הפגיעה בערכים המוגנים היא משמעותית.

נטען לחומרה יתרה במעשי הנאשם שאינו חד פעמי ונקודתי.

המאשימה עותרת לקבוע מתחם ענישה של מספר חודשי מאסר ועד 18 חודשי וענישה נלווית לתמיכה בעתירתה העונשית המאשימה מפנה למספר אסמכתאות.

יצוין, כי ההפניה בפריט 13 בטיעון לעונש שגויה.

א. ת"פ 10156-05-21 מדינת ישראל נ' כהן - הנאשם הורשע בתקיפה חבלנית של בת זוג ואיומים בכך שאחז בחוזקה בצווארה של המתלוננת, על רקע וויכוח ביניהם ואמר לה: "אני אהרוג אותך את תהיי שירה איסקוב הבאה". מותב זה קבע מתחם ענישה של 12-30 חודשי מאסר וענישה נלווית. ערעור שהוגש נמחק.

ב. רע"פ 5434/17 פלוני נ' מדינת ישראל - הנאשם הורשע לאחר שמיעת ראיות בשני אירועים של תקיפת בת זוג ואיומים, שביטויים באיומים ברף חומרה גבוה ובתקיפות במדרג חומרה נמוך יחסית, שכללו דחיפות ומשיכה בתנוך אוזנה של המתלוננת שעה שהייתה בהריון מתקדם. הנאשם, נעדר עבר פלילי, נדון ל-10 חודשי מאסר בפועל. עונשו אושר בשתי ערכאות.

ג. רע"פ 3077/16 פלוני נ' מדינת ישראל - הנאשם הורשע בתקיפת בת זוג. בית משפט השלום קבע מתחם ענישה שנע בין מאסר לתקופה קצרה שניתן לרצותו בעבודות שירות לבין 14 חודשי מאסר בפועל. לחובתו של הנאשם עבר פלילי רחוק, על הנאשם הושת עונש מאסר בפועל בן 6 חודשים. עונשו אושר בשתי ערכאות.

ד. ת"פ 59725-11-18 מ"י נ' אבו תיליק - הנאשם הורשע בשתי עבירות של תקיפת בת זוג בכך שסטר למתלוננת, ובאחד מהם נפלה ארצה. נקבע מתחם ענישה של 6-18 חודשי מאסר. על הנאשם, בעל הרשעה ישנה קודמת בעבירת רכוש הוטלו 9 חודשי מאסר בפועל וענישה נלווית.

ה. ת"פ 58985-02-15 מדינת ישראל נ' ימצה - הנאשם הורשע בשתי עבירות איומים כלפי בת זוג. נקבע מתחם של מספר חודשי מאסר שיכול וירוצו בעבודות שירות ועד ל-18 חודשי מאסר בפועל.

ו. עפ"ג 28500-08-14 טלה נ' מדינת ישראל - הנאשם הורשע בעבירת איומים. בית המשפט המחוזי אישר מתחם ענישה שנע בין מספר חודשי מאסר בעבודות שירות ועד 15 חודשי מאסר בפועל לעבירה בודדת. הנאשם, בעל עבר פלילי, נידון ל-9 חודשי מאסר בפועל וענישה נלווית.

באשר לנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה, המאשימה הפנתה לעברו הפלילי של הנאשם, הכולל שש הרשעות קודמות בעבירות שונות, לרבות אלימות כלפי בת זוג, עבירות רכוש, עבירות סמים והפרת הוראה חוקית וכן הפנתה לעברו התעבורתי המכביד.

נטען, כי הנאשם ביצע את העבירות בעוד מאסר על תנאי בן 5 חודשים תלוי ועומד בעניינו בגין עבירת אלימות קודמת כלפי אותה מתלוננת.

הודגש, כי הנאשם ניהל הליך ארוך, במהלכו לא לקח אחריות על מעשיו, לא הביע חרטה וטען כי המתלוננת שקרנית בנסיבות אלה סבורה המאשימה שיש לתת עדיפות ביטוי הן לשיקולי הרתעת היחיד והן לשיקולי הרתעת הרבים.

לאור האמור, המאשימה עתרה למקם את עונשו של הנאשם ברף העליון של מתחם ענישה ולהפעיל מאסר מותנה במצטבר. בנוסף, עתרה להטיל ענישה נלווית, הכוללת גם פיצוי למתלוננת. להשלמת התמונה יצוין, כי להפעלת המאסר המותנה בן 5 החודשים מת"פ 61348-07-17 שגם הוא בשל עבירות אלימות כנגד אותה המתלוננת, וזאת במצטבר לעונש שיוטל על הנאשם.

4. ההגנה עתרה לקבוע מתחם ענישה שמתחיל ממאסר מותנה ועד 9 חודשי מאסר בפועל.

נטען, כי רף החומרה של התקיפה אינו גבוה והאסמכתאות אליהן הפנתה המאשימה נוגעות למקרים חמורים יותר. ההגנה הפנתה מטעמה לאסמכתאות הבאות:

א. רע"פ 4803/24 עזבה נ' מדינת ישראל - הנאשם הורשע בתקיפת בת זוג ואיומים לאחר שהגיע לדירת המתלוננת, בת זוגו לשעבר, בעת שהשניים ניהלו הליך גירושין. באותה עת המתלוננת התגוררה בדירה עם בנם הקטין ועם אחיה. הנאשם העיר את המתלוננת משינה, איים על חייה, תפס אותה בצוואר תוך שהמשיך לאיים עליה באומרו כי "גיע למקום עבודתה ויעשה לה בושות ויחפש אותה". בבית משפט השלום נקבע מתחם שנע בין מאסר מותנה ועד תשעה חודשי מאסר בפועל. בית המשפט לקח בחשבון את אי לקיחת האחריות מצד הנאשם, את עברו הפלילי והפעיל שני מאסרים מותנים וגזר על הנאשם שנת ועונשים נלווים. בבית המשפט המחוזי נקבע, כי בית משפט השלום קבע מתחם נמוך מדי. העונש אושר בשתי ערכאות הערעור.

ב. ת"פ 32370-09-20 מדינת ישראל נ' פלוני - הנאשם הורשע על פי הודאתו בתקיפת בת זוג ואיומים. באישום הראשון הנאשם תלש וקרע מהמתלוננת שרשרת וצמיד. באישום השני, איים עליה בהודעות קוליות ובשיחת טלפון. נקבע מתחם ענישה שנע בין מאסר הניתן לריצוי בעבודות שירות ועד ל15 חודשי מאסר בפועל. נשקלו לקולא העדר עבר פלילי, חיסכון בזמן שיפוטי ואי העדת המתלוננת, נטילת אחריות והחרטה, הליך שיקומי שהחל. על הנאשם הוטלו 3 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות לצד מאסר על תנאי, פיצוי וצו מבחן.

ג. ת"פ 4486-01-19 מדינת ישראל נ' פלוני - הנאשם הורשע במסגרת הסדר טיעון בשתי עבירות איומים ובתקיפת סתם בת זוג. באישום הראשון הנאשם איים על המתלוננת לאחר עימות מילולי בינה לבין אימו: "אם את לא סותמת עכשיו אני דוקר אותך". באישום השני איים לדקור את המתלוננת וכן דחף אותה, לאחר שזו הטיחה בפניו שבוגד בה. נקבע מתחם ענישה שנע בין צו של"צ בהיקף גבוה לתשעה חודשי מאסר. על הנאשם הוטלו 240 שעות של"צ, מע"ת, התחייבות ופיצוי.

ד. ת"פ 41135-08-22 מדינת ישראל נ' אוחיון - הנאשם הורשע על פי הודאתו בשני אירועים של תקיפת סתם בת זוג, התפרעות במקום ציבורי ואיומים. באירוע אחד הנאשם הכה פעמיים בחזה של המתלוננת. באירוע השני איים על המתלוננת, כאשר סירבה שירכוש אלכוהול, בכך שהצית מסכה כירורגית ואמר לה שישרוף את כל הבית. וכן איים עליה בפני שוטר בכך שתשלם על זה. נקבע מתחם של מאסר קצר בעבודות שירות ועד שנת מאסר. במקרה זה הוטלה ענישה שיקומית תוך סטייה מהמתחם.

ה. ת"פ 65102-10-21 מדינת ישראל נ' פלוני - הנאשם הורשע במסגרת הסדר טיעון בתקיפת סתם בת זוג ואיומים. על רקע ויכוח בנוגע לטיפול בבנם, המתלוננת רצתה לחייג לאחותה והנאשם נטל את הטלפון מידה בחוזקה וסרב להשיב לה אותו. המתלוננת לקחה את מפתחות הרכב והנאשם נטל אותם ממנה והכה בפלג גופה העליון כשהיא אוחזת בבנם. בהמשך, לאחר שהתקשרה לאחותה שהגיעה למקום, הנאשם סבר שהן משוחחות על אמו והוא איים על המתלוננת, שירצח את מי שמדבר על אמו, משך בשערות ראשה וגרם לתלישת הקצוות, בנוכחות אחותה. על הנאשם הוטלה ענישה שיקומית.

באשר לנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה, נטען, כי מדובר בנאשם בן 36, נשוי למתלוננת ולהם 7 ילדים. נטען, כי מאז האירוע חלפו 3 שנים במהלכן לא נפתחו כנגד הנאשם תיקים נוספים וכן במהלכן המתלוננת נכנסה להריון וילדה את בנם השביעי. נטען, כי המתלוננת העידה שמאז האירוע חזרו השנים לגור יחד והיא מבקשת שלא למצות עמו את הדין, שכן הדבר יעיב על חיי הנישואין שלהם.

נטען, כי הרשעתו האחרונה של הנאשם לפני מעל 8 שנים וכי היום הנאשם אסיר בתיק תעבורה.

באשר לתיקים הקודמים וטיעון הרתעת היחיד, נטען לחלוף הזמן מאז אותם התיקים.

נטען כי אין לזקוף לחובת הנאשם את ניהול ההליך והודגש, שויתר על מרבית העדים וביקש רק לחקור את המתלוננת. נטען כי הנאשם ניהל בשנים האחרונות אורח חיים נורמטיבי ועבד בניקיון בית ספר.

ההגנה להטיל על הנאשם עונש בשליש התחתון של המתחם, לחפוף את המאסר המותנה וכן לחפוף את העונש יוטל עליו, לפחות בחפיפה חלקית, למאסר אותו מרצה כיום.

5. הנאשם, בדבריו האחרונים לפני בית המשפט, מסר שמצטער על מעשיו ומתחרט. לדבריו: "יש לי שבעה ילדים, אני בידיים שלך ומה שתגידי עליי מקובל. אני שפוט ל-15 חודשים".

קביעת מתחם העונש ההולם:

6. מתחם העונש ההולם למעשה העבירה נקבע בהתאם לעיקרון ההלימה ולפיו נדרש יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה בנסיבותיו ומידת אשמו של הנאשם, לבין סוג ומידת העונש המוטל עליו. ביישום עיקרון ההלימה וקביעת מתחם העונש במקרה קונקרטי, בית המשפט יתחשב בשלושת אלה: הערך החברתי שנפגע ומידת הפגיעה בו; מדיניות הענישה הנוהגת; ונסיבות הקשורות בביצוע העבירה.

7. אין צורך להכביד מילים על הערך החברתי שביסוד האיסור על עבירות אלימות בכלל, ובמסגרת המשפחתית בפרט. לכל אדם זכות לביטחון אישי ולשלמות הגוף וכן זכות לחיות חיים בטוחים ושלווים. ביתו של אדם מבצרו ואלימות בתוך הבית פוגעת לא רק בגוף אלא מערערת את תחושת הביטחון ושלמות הנפש של כל בני הבית והשפעתה גם על נפשו של האדם רבה מאוד.

8. מקרה זה מדגים פגיעה משמעותית בערכים המוגנים, הגם שהמעשה העובדתי של התקיפה אינו ברף הגבוה: הנאשם פגע במתלוננת ואיים עליה על מחלוקת שהביאה לכך שהיא נאלצה לעזוב את הבית ולהותיר את בנותיה מאחור, באופן שגרם לה לחשש מפני פגיעה בהן ופנייה למשטרה על רקע זה. חומרת התקיפה וחומרת האיום נבחנים בהקשרם ובהתאם לנסיבות של כל מקרה ומקרה והנסיבות שהוכחו בבית המשפט מעדות המתלוננת מלמדים על כך שלא בכדי המתלוננת חששה מאד מפני הנאשם.

העובדה, כי לא מדובר באירוע חריג או יוצא דופן במערכת היחסים בין הנאשם למתלוננת, מהווה נסיבה הקשורה בביצוע העבירה והיא רלוונטית לעצם קביעת המתחם. ראו בהקשר זה, האמור בפסק הדין של מותב זה בת"פ 34560-11-17, אשר אושר בערכאת הערעור ולפיו בעבירות האלימות במשפחה ההקשר רלוונטי לקביעת מתחם הענישה שכן הוא מלמד על הרקע ועל אופי האירועים ולכן בית המשפט רשאי לשקול נתונים שהוכחו בפניו ממערכת היחסים הזוגית כולה ולא רק מן האירוע הנקודתי המתואר בכתב האישום.

על רקע גם יש להעריך את מידת החומרה של האיום, שאינו ברף הנמוך, בשים לב לאיום ספציפי, הנוגע לאירוע האלימות עצמו, לפגיעה במתלוננת אם תפנה לעזרת אחיה ותתלונן.

עדוּתה של המתלוננת במהלך המשפט, כמפורט בהכרעת הדין, מלמדת על האימה אוחתה חשה המתלוננת בעקבות האירוע וכן על עוצמת הפגיעה בה, שבאה לידי ביטוי גם בהיבט הנפשי.

9. דברי בית המשפט העליון בדבר החובה של בית המשפט לשמור על החלשים מפני התעמרותם של החזקים נכונים מאד לענייננו. ראו, למשל, בע"פ 6758/07 פלוני נ' מדינת ישראל וכן ראו בע"פ 669/12 עמיאל נ' מדינת ישראל: "קשה להלום כי בישראל של המאה העשרים ואחת, עדיין רווחת התופעה של אלימות במשפחה, ובמיוחד אלימות נגד בת זוג, משל הייתה רכוש וקניינו של הבעל. כל זאת, תוך ניצול פערי כוחות פיזיים, לעתים תוך ניצול תלות כלכלית ורגשית של בת הזוג, ותוך ניצול העובדה שהדברים מתרחשים בין כתלי הבית כשהם סמויים מן העין. התופעה מעוררת שאט נפש וסלידה, והענישה בעבירות אלה צריכה לשקף את המימד המחמיר של עבירות אלימות במשפחה, תוך הכרה בעוול ובנזק הנפשי או הפיזי שנגרם לבת הזוג ובפגיעה בכבודה." ראו גם ע"פ 792/10 מ"י נ' פלוני:

"...פעמים רבות, שריו התוקף בקונספציה שגויה לפיה אין בכוחו של החוק לפרוץ את מפתן ביתו, בו רשאי הוא, לשיטתו, לנהוג במשפחתו כרצונו, כמו הייתה קניינו. אלמנטים אלו, המשולבים דרך כלל בעבירות האלימות במשפחה, מעצימים את הסכנה הנשקפת מן התוקף".

10. בחינת מדיניות הענישה הנוהגת מלמדת, כי במקרים דומים הוטלו על נאשמים עונשים במנעד רחב וכן נקבעו מתחמי ענישה שונים, כאשר רובם מתחילים בעונשי מאסר שניתן לרצותם בעבודות שירות, אך חלקם המועט כוללים גם עונשים צופי פני עתיד. לא ניתן לעמוד על אבחנה שיטתית בין המקרים וגם בפסיקת בית המשפט העליון האבחנה לא תמיד הובהרה.

בנסיבות האמורות מוטלת החובה על המותב המוסמך לקבוע אתמתחם העונש ההולם בכל מקרה ומקרה, ויזכר, כי גם על פי הדין, בחינת מדיניות הענישה הנוהגת היא שיקול אחד מבין השיקולים אותם ישקול בית המשפט בקביעת מתחם העונש ההולם.

מלבד האסמכתאות אליהן הפנו הצדדים, ראו גם דוגמאות נוספות מן הפסיקה:

רע"פ 5002/24 דוידוב נ' מדינת ישראל - שם אושר פסק דינו של בית המשפט המחוזי אשר התערב לחומרא בעונש שהוטל בבית משפט השלום - הן בקביעת המתחם והן בעונש בתוכו. מדובר במקרה שכלל מספר אירועי אלימות ברף חומרה גבוה יותר מענייננו ואיומים ברף חומרה נמוך יותר. נקבע מתחם המתחיל מתשעה חודשי מאסר.

רע"פ 6979/22 דודקא נ' מדינת ישראל - שם אושר מתחם ענישה המתחיל בשנת מאסר בגין שני אירועים אלימות ואיומים כלפי בת זוג, ברף חומרה גבוה יותר מענייננו ואיומים ברף חומרה דומה. יפים דברי בית המשפט העליון באותו מקרה לענייננו:

"בית משפט זה שב ועמד לא אחת על הצורך לנקוט במדיניות ענישה מחמירה ומרתיעה כלפי עבירות אלימות במשפחה בכלל, וכלפי עבירות אלימות בין בני זוג בפרט... לצד הנזק הפיזי אשר נגרם לקרבנות העבירה, עבירות מעין אלו פוגעות בתחושת הביטחון של בני המשפחה; הן מבוצעות בהיחבא ומקשות על גילויין והענשת העבריין; ואף עלולות להסלים במהרה לכדי תוצאה טראגית של ממש, כפי שארע לא פעם...".

רע"פ 8353/22 אגאבריה נ' מדינת ישראל - שם אושר מתחם ענישה עקרוני של 1-15 חודשי מאסר לעבירת איומים בודדת בין בני זוג. כן נקבע שם:

"בעניין פפיאשוילי, כמו גם במקרים אחרים, עמדתי על כך כי "בנסיבות מסוימות נכון אף להחמיר בענישה בגין אלימות נפשית ומילולית בין בני זוג שעלולה להוליד אלימות פיזית בעתיד" (רע"פ 149/19 פפיאשוילי נ' מדינת ישראל, פסקה 11)

בהינתן כל המפורט לעיל, מתחם העונש ההולם במקרה זה הוא 5-15 חודשי מאסר, וענישה נלווית. קביעת העונש המתאים בגדרי המתחם:

11. בגזירת העונש המתאים לנאשם, בגדרי מתחם העונש ההולם, יתחשב בית המשפט בשיקולים כלליים ובשיקולים פרטניים, שאינם קשורים בנסיבות ביצוע העבירה.

במקרה זה, לנאשם עבר פלילי במגוון עבירות שונות, ובהן עבירת אלימות במשפחה כלפי אותה מתלוננת. לא זו בלבד, הנאשם ביצע את העבירות בתיק שבפניי בעת שתלוי ועומד כנגדו מאסר על תנאי בן 5 חודשים. חשוב לציין, כי גם באותו מקרה הנאשם ביצע את העבירות כשמאסר מותנה מתיק קודם תלוי ועומד לחובתו. הדבר מלמד, כי הנאשם אינו מורתע דיו מפסיקת בתי המשפט וכן הדבר תומך בטיעון המאשימה להחמרה משיקולי הרתעת היחיד.

במצב דברים זה, טיעון ההגנה כי בני הזוג חיים יחד ומביאים ילדים נוספים לעולם, בשילוב התרשמות בית המשפט מרמת המוגנות של המתלוננת כעולה מהכרעת הדין, פועל לחובת הנאשם ולא לזכותו. במקרה זה, לא ניתן לזקוף לזכות הנאשם, כגורם מאזן בענישה, נטילת אחריות או הבעת חרטה. הנאשם הכחיש את המיוחס לו וטען שהמתלוננת משקרת, וחייבה לעמוד בחקירה שניכר שהיתה קשה לה מאד והעמיקה את סבלה. במצב דברים זה, יש להטיל על הנאשם עונש בשליש העליון של מתחם העונש ההולם.

סוף דבר:

לאחר ששקלתי את מכלול השיקולים כמפורט לעיל אני מטילה על הנאשם את העונשים הבאים:

א. 12 חודשי מאסר בפועל, בניכוי ימי מעצרו בתיק זה, על פי רישומי שב"ס.

ב. הפעלת מאסר מותנה מת"פ 61348-07-17 וזאת במצטבר לעונשו הנוכחי, כך שסך הכל ירצה הנאשם 17 חודשי מאסר בפועל.

המאסר ירצה במצטבר לכל עונש מאסר אחר אותו מרצה הנאשם.

ג. מאסר על תנאי לתקופה של 6 חודשים.

המאסר המותנה יופעל אם תוך תקופה של 3 שנים מיום שחרורו, יעבור הנאשם כל עבירת אלימות במסגרת המשפחתית, לרבות איומים.

ד. אשר לרכיב הפיצוי - המאשימה עתרה לפסיקת פיצוי לזכות המתלוננת, ובדין עשתה כן. אלא שגם לאחר בדיקה עליה הורה בית המשפט, לא עלה בידי המאשימה להודיע כי למתלוננת חשבון בנק עצמאי ולא נמסר, כי בידי המאשימה להבטיח כי פיצוי שיוטל על הנאשם יועבר לשימוש המתלוננת וכי אין מדובר בחיוב כספי שיוצא, ויושב, אל אותו חשבון בנק ממנו מתקיים התא המשפחתי בכללותו.

במצב דברים זה, ולמרבה הצער, לא הוכחו התנאים המאפשרים את הטלת הפיצוי. זכות ערעור כחוק.

ניתן היום, ו' אלול תשפ"ד, 09 ספטמבר 2024, במעמד הצדדים.